

Oliver Loode (MTÜ U-Pööre juhatuse liige)

5.-7. septembrini osalesin Eesti delegatsiooni koosseisus Ungari kuurortlinnas Siõfokis soome-ugri rahvaste 6. maailmakongressil. Mida arvata läinud kongressist ja hõimuliikumisest üldisemalt?

Hõimukongressile sattudes on lihtne jõuda tõdemuseni, et tänasel päeval see eraldab hõimu-rahvaid rohkem kui liidab. Kohati muutus kongress lausa absurditeatriks.

Soomlased on venelased?

Vaatamata 2010. a Venemaa rahvaloenduse andmetele hõimurahvaste elanike, ja veelgi enam, keeleoskajate drastilisest vähenemisest (näiteks karjala keele kõnelejate arv langes kaheksa aastaga 52%), jäi enamiku Venemaa hõimurahvaste esindajate kõnedest mulje, et kõik on parimas korras.

Ehitatakse kultuurimaju, korraldatakse folkloorifestivale ja etnodiskosid. Kui aga kõik on nii suurepärane, siis milleks kokku tulla?

Absurdi kategooriasse võib liigitada ka Vene kultuuriministri Vladimir Medinski üleolevad ja vaimuvaesed kommentaarid hõimurahvaste seas edukalt katsetatud keelepesade meetoodika sobimatusest ("Mina oma lapsi sinna ei paneks!") ja lohiseva anekdoodi, mille puänt seisnes väites, et soomlased on tegelikult venelased.

Kriitikanooli võiks kongressi suunas pilduda veelgi. Nii meenutavad plenaaristungid pigem NLKP kongresse, sisuline arutelu tööruhmades peaaegu puudub. Siiski julgen väita, et hõimukongress ei olnud mõttetu, seda nii hõimuliikumise kestlikkuse kui ka Eesti riiklike ja

rahvuslike huvide seisukohast.

Alustagem Eestist. Kongressi parimad hetked ja konstruktiivsemad ettepanekud tulid eelkõige Eestist. Avapäeva riigipeade kõnedest oli konkurentsilt sisukaim president Toomas Hendrik Ilvese etteaste.

Kordamata siinkohal presidendi teese, kinnitan vaid, et ta sai riigipeadest pikima aplausi, mille raskuskese polnud Eesti, vaid Venemaa hõimurahvaste delegatsioonide seas.

Veelgi olulisemaks pean, et hõimukongressi resolutsiooni ja selle lisadesse jõudsid mitmed Eesti delegaatide algatused, mis aitavad tuua hõimuliikumisse uut hingamist. Nende seas Jaak Prozese ettepanek hõimupäeva laialdasemast tähistamisest, Rein Siku idee soome-ugri lipu populariseerimisest ja siinkirjutaja esitatud soome-ugri kultuuripealinnade kontseptsioon. Kõik see kokku loob tõest kuvandit Eestist kui heade kavatsuste ja algatuste riigist.

Just seetõttu peab Eesti jätkuvalt ja ehk veelgi agaramalt osalema hõimuliikumises.

See on meie jaoks ainulaadne võimalus olla solidaarsed rahvastega, kes seda tööpoolest vajavad.

Seejuures vajavad nad seda mitte meie omast kõrgema elatustaseme hoidmiseks, vaid oma eksistentsi alusväärtuste - keele ja kultuuri säilitamiseks.

Peame panustama

Eesti panustamine hõimuliikumisse on asi, mille üle iga Eesti kodanik võib uhkust tunda ja millest peaks teadma ka laiem maailm.

Järgmine hõimukongress toimub 2016. aastal põhjanaabrite juures Lahtis.

Sealt on oodata märksa enam kui Siofokist. Pildile on jõudmas uus põlvkond värskete ideedega soome-ugri aktiviste Soomest, Karjalast, Udmurdimaalt ja mitmelt poolt mujalt. Loodan, et neid tuleb üha rohkem ka Eestist.